

סילבוס לקורס: איסטרטגיות בהבנת הנקרא, 84027.1.1

שם המרצה: שוהם דן

סוג הקורס : שיעור

שנת הלימודים: תש"פ , הקורס נלמד בסמסטר ב

מספר השעות ונקודות זכות: 1 ש"ש, 2 נ.ז.

שנת הלימוד בתכנית: ב,ג,ד

דרישות קדם: אין

מטרות / תוצרי

1. הסטודנט ידע לאבחן ולזהות קושי בהבנת הנקרא.
2. הסטודנט יכיר כלים ודרכי התערבות לפיתוח מיומנויות ואסטרטגיות הבנה אצל תלמידים בעלי קשיים.
3. הסטודנט ידע להתאים את הכלים ודרכי ההתערבות למאפייני הקושי והיכולת האינדיווידואליים של התלמיד.

למידה:

תיאור הקורס:

כל שיעור מתחיל ב"טיפ" חינוכי אשר מעמת את הסטודנטים עם דילמות פרקטיות . הסטודנטים מתבקשים לחוות דעתם מניסיונם , נוצר סיעור מוחות וכמיהה לחקר האמת אשר מוגש בהמשך השיעור ע"י המקורות הנלמדים בכל שיעור בחוברת המחולקת לתלמידים.

בסוף כל שיעור נערך מבחן/מטלה

התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:

מס'	נושא, מטלות וחומר קריאה
1	מבוא להבנת הנקרא: מהות הפקת משמעות; מנגנונים וידע העומדים בבסיס הבנת הנקרא; תהליכי ההבנה עצמם.
2	הערכת תהליכי הפקת משמעות - עקרונות ודרכי הערכה; העברת האבחון; הערכת תוצרי האבחון.
3	מבוא להוראה מותאמת בהבנת הנקרא: התפיסה החדשה של מהות ההוראה; מהות ההוראה המתקנת; עקרונות דידיקטיים; הבחנה בין פיתוח מנגנונים ומיומנויות, הקניית ידע והקניית אסטרטגיות; דרכי תקיפה ודרכי עקיפה.
4	טיפוח הנעה לקריאה; הסקה מידע עולם; הבנת פואנטה, רעיון מרכזי.
5	אסטרטגיות קריאה; אסטרטגיות להתמודדות עם קשיים לשוניים;
6	אסטרטגיות להבנת התוכן המפורש (הקשר; סריקה; דימוי מנטלי; סיכומי ביניים; מבנה הטקסט).
7	אסטרטגיות להבנת התוכן הסמוי - שאלת שאלות; הסקה – ניבוי; זיהוי קשרים בטקסט;

חובות הסטודנט

נוכחות ומבחן

בקורס:

אופן ההערכה - הרכב הציון

מרכיב	אחוז	ציון מינימלי למרכיב
מסטר		

רשימה ביבליוגרפית:

והול, א. (2002). קריאה – תיאוריה ומעשה (כרך ד'). תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
והול, א., ארדון, ר. (1994). גישות חדשות להוראת הבנת הנקרא. בתוך: מקראה. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 197-210.
והול, א. (1994). להבין את הבנת הנקרא. בתוך: מקראה. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 17-23.
ויילר, א. (1994). מסע לחיפוש שאלות טובות. ירושלים: מכון ברנקו וייס.
טישמן, ש., פרקינס, ד., ג'יי, א. (1996). הכתה החושבת. ירושלים: מכון ברנקו וייס.
טלמור, מ. (2003). הוראה מתקנת הלכה למעשה. הוצאת מכללת תלפיות.
יעד, צ. (2009). אסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה. מסמך מנחה למתכנני תוכניות לימודים ארציות ומקומיות ולמפתחי חומרי למידה. משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ולפיתוח תוכניות לימודים.
כהן, א. (1990). פיתוח החשיבה של התלמיד בשיעור. ירושלים: נועם.
מליץ, ע. (תש"ן). מטקוגניציה והבנת הנקרא. באר-שבע: הר שגיא.
משולם, צ. (2006). ארגז כלים לצעירים. הוצאת "מילי" המכון ללמידה יעילה בע"מ, תל-אביב
פלד, נ. (1996). (עורכת). דרכים לאוריינות. ירושלים: מכללת דוד ילין.
שימרון, י. (1992). אוניברסיטה משודרת - פסיכולוגיה של קריאה והבנת טקסט. הוצאת משרד הביטחון, תל-אביב.
שריג, ג. (1992). חכמת הלמידה. אור יהודה: מסדה.
שריג, ג. (1996). לדעת דבר. אור יהודה: מסדה.

- Brown, A.L. (1987). Metacognition, Executive control, self regulation, and other more mysterious mechanisms. In F.E. Weinert & R.H. Kluwe (Eds.), Metacognition, motivation and understanding. Hillsdale, NJ: Erlbaum
- Cane, K., Oakhil, J. (eds.) (2008). Children's Comprehension Problems in Oral and Written Language. Guilford, N.Y
- Kilpatrick, D.A. (2015) Essentials of Assessing Preventing and Overcoming Reading Difficulties. Wiley, NJ
- Kintsch, W., & van Dijk, T. A. (1978). Toward a model of text comprehension and production. Psychological Review, 85(5), 363-394
- McNamara, D.S. (ed.) (2007). Reading Comprehension Strategies. Erlbaum, U.S.A
- Reid, R., Ortiz Lienemann, T. (2006): Strategy Instruction for Students with Learning Disabilities. Guilford, N.Y
- Rumelhart, D.E. (1981). Schemata: The building blocks of cognition. In J.T. Guthrie (Ed.), Comprehension and Reading. Newark, DE: IRA
- & Symons, S., McGoldrick, J. A., Snyder, B. L. (1995). Reading comprehension strategies. In M. Pressley, V. Woloshyn (Eds.), Cognitive strategy instruction (pp. 57-100). Brookline Books, McNaughton Michigan